

ԵԱՐՄԵԱԾԱՐՁ

ՊԱՏԿԵՐԱՁԱՐԴ ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՀԱՆԴԵՍ

ԵԿ

ՕՐԿԱՆ Ա.ԶԴ.Ա.ՑԻՆ ՖԻԶԻՔԱ.ԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Բ. ՏԱՐԻ — թիւ 11

Գին 40 ՓԱՐԱՅ

1912 ՅՈՒՆԻՍ 1

Թուրքիոյ մէջ Շուկական դրութեամբ մարզիչներու խումբ մը
(Ուղանին առջև նստողն է Սէլիմ Ալպրի պէյ, ու երկրորդ կարգին վրայ մէջոնեղը կեցած է
Ն. Քրիստոն)

Տպարան Ա. ՔԷՇԻՇԵԽՆ ԱՐԴԻՔ-Հ. ՊՈԼԻՍ

ԵՐԱՐՄԵԱԾԱՐՁ

ՊԱՏԿԵՐԱՁԱՐԴ ԿԻՍԱՄՄԵԱՅ ՀԱՆԴԵՍ
ԵՒ

ՕՐԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Բ. ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 11

ԳԻՆ 40 ՓԱՐՈՅ

1912 ՅՈՒՆԻՍ 1

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՈՂԻՄԲԻԱԿԱՆԸ

Հակառակ «Մարմնաբազ»ի 10րդ քուով յայտարարուած ըլլալուն թէ Հայկական Բ. Ռողիմբիական խաղերը տեղի պիտի ունենան Մայիս 20ին, հարկ եղաւ ի յիշատակ Եփրեմի, հանդէսը յետաձգել Յունիս 3ի կիրակիին, նկատելով որ Մայիս 27ին ալ Ս.զգ. Սահմանադրութեան տարեդան էր: Սյապէս ընելով, կազմակերպիչ մասնախումբը այն համոզումը ունի թէ յարգանի լաւագոյն արտայալութիւնը կատարած եղաւ հանդէպ մեծ հայուն անման յիշատակին եւ նայ ազգին:

* * *

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Ա. ՄԱՍ

ՆԳԱՅԱՅՈՒԹ ՏՈՂԱԿԵՑՅԱՅ

1. Շուէտական ազատ շարժումներ Մագրիգիւղի Տիստան և Սամաթիոյ վահագն մարմնամարզական ակումբներան կողմէ, առաջնորդութեամբ Տիսր Գ. Մերձաննեանի ու ընկերակցութեամբ ֆանֆառի:

2. Հարիւր եարտա վագֆ (մեծերու)
3. Երկայնութիւն ցատկել (կեցած)
4. Չօղով ցատկել
5. Ակաւառակ նետել
6. Երկայնութիւն ցատկել
7. Կէս մղոն վագֆ

Բ. ՄԱՍ

1. Գառազաններով Շուէտական շարժումներ Տիտան և Վահագն ակամքներուն կողմէ :
2. Հարիւր և արտա վազք (փոքրերու)
3. Բարձրութիւն ցատկել
4. Քառորդ մղոն վազք
5. Երկար նետել
6. Արզելիներու վրայէ ցատկել

Գ. ՄԱՍ

1. Բուրզեր կազմել
2. Նիզակ նետել
3. Երէֆ բայլ ցատկել
4. Մեկ մղոն վազք
5. Հեծանիսի մրցում (2 մղոն)
6. Ակումբներու միջեւ վազք

Մ Բ Յ Ա Ն Ա Կ Ա Բ Ա Շ Խ Ա Կ Թ Ի Ի Ն

ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ա. Ամէն մրցորդ կանխառ եղած յայտարարութեան համաձայն պարտաւոր է պատշաճ ասարազով ներկայանալ ժամը 4ին (ը. ե.) մրցավայրը :

Բ. Մրցորդները պարտաւոր են վճարել առօսակի մը արժէքը իրը մուտք :

Գ. Մրցորդները պարտաւոր են իրենց յատկացուած վայրէն չի հեռանալ :

Դ. Ամէն մրցորդ պարտաւոր է կարգապահ և կանոնաւոր ընթացք մը ունենալ թէ՝ մրցման և թէ հանգստի ատեն :

Ե. Հանդէսին փակումէն վերջ ամէն ձիւզի մրցանակ շահողներուն կը յանձնարարուի գաշտէն չի հեռանալ, խմբովին բաւանկարուելու համար :

Զ. Իւրաքանչիւր ակումբի պատվանող անդամ պարտաւոր է իր ակումբին կողմէ նշանակուած անձին հրահանգներուն հետեւիլ:

Հ Ա Յ Ա Գ Ի Մ Բ Ի Ա Կ Ա Ն Խ Ա Գ Ե Բ Ա Կ

Կ Ա Զ Մ Ա Կ Ե Բ Պ Ի Զ Մ Ա Բ Մ Ի Ե

BOY SCOUTS

ԵԿ

ԻՐ ԿԵԱՆՔԻՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Բ.

Boy scout ներու կազմակերպութիւնը չառ պարզ է: Գլուխը կը գտնուի «Տնօրին խորհուրդ» մը, որոյ նախագահն է Sir Baden - Powel, scout ներու պետը: Տնօրին խորհուրդը կը բազկանայ գործին համակիր քաղաքագէտներէ, եկեղեցականներէ, զինուորականներէ, մանկավարժներէ: Տնօրին խորհուրդը ունի իր սուրբազաս խորհուրդները, որոնց մէջ բաժնուած է իրական պատասխանառութիւնը: 6-8 տղայց ակումբ մը կը կազմէ «պահանկ» խոռոքը», որ ունի իր պետը և երկրորդ պետը, 3-4 պահանկախումբերու ակումբը կը կազմէ գունդ մը, Scoutmasterի մը և մէկ երկու Scoutmaster ներու հրամանառարութիւններ:

Գունդը, Scoutmaster ի ձեռքին տակ, հմտական միութիւնն է, գործող տարրը, ամէն Scout կեանքի վասարանը: Scoutmasterը ահագին գործ մը ունի կատարելիք. պէտք է հրահանգէ և մարզէ իր գունդը, անոր հազրողէ Scout ակոն գիտութիւնը (որ, իրապէս, ախեղերական է, կը նորոգը արտերը և անտառները, անսուշները և մարդիկը, երկիրը և երկինքը), անոր ներշնչէ Scout ի բան ոգին, շահագրգուէ և միշտ եռանգուն պահէ յաճախ գժուարամանչելի Scoutականներ, պէտք է հոգայ ժողովատեղին (սովորաբար խանութ մը, շտեմարան մը կամ աշխատանոց մը՝ որ աղնուարար փոխ արտեած է համակիր անձի մը կող-

մանէ), պէտք է ստակ ձարէ, որովհետեւ խումբերուն գրամական անկախութիւնը բացարձակ սկզբանք մըն է, ամէն գունդ պէտք է ի՞նքը գոցէ իր պիւտճէն առանց մուրացկանութիւնն գիմելու, տղաք պէտք է հոգան գործին ապրուառը (եթէ կ'ուզին, այս բանին համար, կրնան շրջանակ շնորհէ, մեղու բուծանել, աթոս, թռչունի վանդակ շնորհէ): Գործին ձակատագիրը՝ Scoutmaster ին ձեռքն է. իր գունդը պիտի ըլլայ այն՝ ինչ որ ըրած են զինքը անոր անձնութիւնը, գործունելութիւնը, ձեռնհասութիւնը և օրինակը: Տնօրին խորհուրդին կարգուած տեսուչներ աչքէ կ'անցնեն գունդերը և միւս խմբացութիւնները, և իրաւունք ունին ուղղելու, քննագատելու, ազգաբարելու, օգտակար հրահանգներ տարու:

Boy scout ըլլալու համար պէտք է 14—18 տարեկան ըլլալ և իր ձնողը էն արտօնուած ըլլալ: Scout եղբայրակցութիւնը գասակարգացին զանազանութիւններ չճանշնար: Boy scout ըլլալ փափաքող տղայ մը իր մէկ բարեկամին միջոցաւ կ'երթայ ժողովատեղին: Սրանը հաճույանիսիլ է: Հօն կան մէկ քանի մարմարագական գործիքներ, բարre fixe մը, եօքել ձեռնոցներ, փորձասուրեկե. սեղանի մը վրայ, պաշտօնաթուղթին, ոքառուգական լասգիքներ և դասագիրը. հոս պահանկախումբ մը կը մարզուի կապ շնելու. հօն, մէկ քանի սքառողներ կը

խաղանի խաղ մը որ կը թուի շատ շահագրագել զանաբք: Բոլոր կան կարսանին, (սեղանները, նստարանները և մարմարագալան գործինները) սրահին կից արևեսասանցէն երած է: Նոր ընկերոջ բարի գարւառ կը մաղթեն սրագին, և ամիջապէս կ'սկսին խելսոնւա ընկել զինքը գործին: Կարգ մը բաներ կան զարսպէտք է սորգի նախապէս՝ սրպէսդի կուրենայ անգամ գրաւիլ: Պէտք է գիտնայ Սրառուդ Օրէնքը, սրառուդ նշանները և ըստքառուդ բարեւը: Պէտք է գիտնայ թէ ինչպէս կարմռած է Union Jackը և զան պատշաճօրէն ծածանեցնելու կերպը: Վերջապէս պէտք է կարենայ մէկ քանի ամփորական կապէր շնորհ Որովհնեաւ թիկոնձուն ապուշ չէ, մէկ երկու ժամէն կը սորցի այս ամէնը:

Գործին անկիւնաբարը, անոր ամրաւթեան լուսագոյն երաշխիքն է Սրառութ Օրէնքը: Այս ասուը պատիկ կանոնները դրս Սրառուդին պետք յարմար զատած է մտցնել նիւթական կարգ ու սորքին մէջանկ՝ ամէն օր կ'ապացուցնեն իրենց հրաշալի արդիւնաւորութիւնը: Պատառյ կրօնք մըն է ամրողաւթիւն այս կանոններուն, նոր ասպեկտաւթեան մը օրինացիքն է ան սրառուդ մեծ բանակին համար գրօշակ մըն է ան զոր չեն լքեր: Ահաւասիկ այդ ասուը յօդուածները:

1. Սրառուդի մը խօսքը նուիրական է:

2. Սրառուդ մը ուղղամիտ է:

3. Սրառուդի մը պարասականութիւնն է օգտակար ըլլալ և օգնել ուրիշն:

4. Սրառուդ մը բարեկամն է ամէնուն և եղայրը ամէն ուրիշ պատուի:

5. Սրառուդ մը կինցագագէտ է:

6. Սրառուդ մը բարեկամն է անսառուներուն:

7. Սրառուդ մը գիտէ հնագանդիլ:

8. Սրառուդ մը կը ժպտի և երգ կը սուլէ:

9. Սրառուդ մը ինսպասէր է:

10. Սրառուդ մը մաքուր է մասածումնվ, խօսքով և գործքով:

Տասը պատուիրանք, լույց որոցմէ մէկը, «օգնել ուրիշն», մասնաւոր վեհաժխն մը ունի: Սրառուդ մը ուրիշ աղաքներէ կը զանազանուի անով որ ուրիշն հոգ կը տանիի, յօժարափոյթ ծառարութիւն կը մասաւցանէ, «օգնէ անսնց որ վանգի մէջ են կամ վիրաւոր: Պարաւուոր է ձեռքէն եկածը ընկել ամէն օր բարի գործ մը կատարելու համար: Եւ սրառուգները ամէն օր բարի գործ մը կը կատարին: Մէկը սովորականէն կամաւխ կ'ենէ մօրը օգնելու համար, ուրիշ մը ամէն առաւօտ պատու գրացուհւոյ մը փայտը կը կարէ, երբորդ մը, որ երեկոյին տան վերագարձած է առանց օրական բարի գործը կատարած ըլլալու, իր սրառուգի համազգեասը կը հազնի և իր պատիկ եղրօրը առջեւ զօտհանգէս կ'ընէ զան զուարձացնելու համար :

* * *

Սրառուդներու իւրաքանչիւր պահակախումը անսառունի մը անտւնը կը կրէ և արդ անսառունին ձայնը կը հանէ: Այս կերպով մէկ պահակախումը մը սրառուգները կրնան միշտ հազրագակցիլ, նոյն խոկ գիշերանց, նոյն խոկ գարմանուած միշտցին: Պահակախումը իւր պահականին ձայրը պատիկ ձերմակ նիվակագրօշ մը անի պահակախումը անսառունին գլուխով կարմիր կերպասի մրադ: Երբ սրառուդ մը նշան մը կ'ընէ որ ուրիշ սրառուգներու սահմանուած է, իր պահակախումը անսառունին գլուխը կը գծէ, և սրովհեանեւ իւրաքանչիւր սրառուդ իր

թիւը աւնի պահակախռոմքին մէջ, իր թիւը կ'աւելցնէ. անոնք որ նաևնը գտնեն՝ զիսեն թէ ո'րմէ կուգայ:

Աքառուգական բարեւը կը տրախ՝ աջ ձևքը ուսին բարձրութեան տանելով, տփը առաջ, բթամասը պղախկ մասին եղունգին վրայ դնելով, միւս երեք մոտեները ուղղաձիգ:

Ասոնք են այն նախնական ծանօթութիւնները՝ անհամաժեշտ անոնց որ կ'ուզեն ընդունութիւն ոքառուգեան մեծ եղբայրակցութեան մէջ: Թիկնուծուն, ասոնք վիտնալէ վերջ, որոշեալ օրը կը ներկայանայ՝ ոքառուգեան խստաւմը ընելու համար: Այս խստաւմը վսեմ զործ մըն է, պատւայ խստաւմ մըն է ան.

«Պատւայ վրայ կը խստաւմամ թէ ձեռքիս եկածը պիտի ընեմ կատարեցու համար յիմ պարականութիւնս առ Աստուած և առ թագաւորին—օգնելու համար ուրիշն—հաւզանդեցու համար Աքառուդ Օրէնքին»:

Այս խօսքերը արտասանած ատեն, բարեւի զիրքով կը կ'ենայ, աջ ձեռքին երեք մասները բարձրացուցած՝ ի նշան երեք խստաւմքերուն: Այդ վայրինանին պահակախռոմքին մէջ մասած է, բայց իր նորընծայ, իրք «կապոյս», իրք «tenderfoot»: Իրաւոնք անի սրաւուգ պատաւանշանը զնելու իր առօրեայ վեստօնին լոմբակին վրայ և համազգեաս կրելու: Համազգեատը կը բազկանայ 1. Շականակագոյն թառ զիրք լայնեզր վլխանոցէ մը, որ նուրբ կրակախռով մը հաստատաւած է: 2. Թուխ, կանաչ, կապոյս կամ հողի գոյնէ (kaki) քանէքսէ, և աւուճ պլազէ: 3. Աստախկ գոյներով ֆուրտոէ մը վիզին շուրջը կրապուած: 4. կապոյս կարծ առաստէ մը որ մինչեւ ծանկին վրայ կ'իջնե և հաստատաւած է մետաղեայ օգակով

կոշիէ գօտիով մը: 5. Բուրգէ գուլպաշներէ, որոնք մինչեւ ծանկը չեն ենին բարպավին. գուլպաները բանուած են հիւսուածոյ ծնկակապով մը որոց ծայրերը սիրուն կերպով վար ինկած են: 6. Պարէ կէ մը, կանակին վրայ: 7. Ուսին վրայ՝ ժապաւէններով կապէ մը, պահակախռոմքին գոյներովը: 8. Վերջապէս, գուլպանէ մը, հացիէ ճապուկ և ուժեղ գաւազան, որոյ վրայ բթաշափեր և ոսնաշափեր նշանակուած են և որոյ չնորդին կորիլի է գիշերը ապահով կերպով քաղել և առուակներէն անցնիլ: Թոգունք որ գուլպանը ուրիշ անհամար զործածութիւններ անի, պարագային պահանջնան համեմատ (գրօշակի կրթ, երկայնութիւնները չափել, պատգարակ, վրանի կադմած, և այլն):

«Tenderfoot»ի շրջանն է մէկ ամիս: Այս մէկ ամիսուան ծրագիրը շատ բան կը պարանակի: Պէտք է գիտնայ նախնական խնամքները տալ վիրաւորի մը, վերք մը կապել, չուրը ինկած մէկը կենագայնին, պատգարակ մը շնիլ ափյափոյ: Վէտք է բաւական վարձութիւն ունենալ թեւով նշան ընելու և Մասս հետապիրը զործածեցը մէջ: Սուր զիստութիւն կը պահանջաւի իրմէ և այս ուսին հետեւեալ երկու փորձերէն մէկուն կ'ենթարկին զինքը, գիւղը, կէս մզն երկայնութեան վրայ հետքի մը հետեւիլ առ առաւելն 25 վայրիկեանի մէջ. քաղաքը, խնամնով գիտել վաճառատունի չորս ապակափեղիեր, յետոյ գնացուցիչ կերպով նկարագրիել անանցմէ մէկուն պարունակութիւնը: Tenderfootը կը սորվի կրտկ վասել բաց օգի մէջ, կրտկ մը զոր ի՞նքը պատրաստած է, առանց երկուք ուելի բացի զործածելու. ոքառուգի զնացքով երթար, ոյսինքն մէկ մզն տեղ երթար 12 վայր-

կեանի մէջ՝ յիսուն եարտա քալերվ եւ վազելով փոխն ի փոխ . մէկ քառորդ միս և երկու գետնալիննար եփել կանանկան ամանէն զատ անօթ չգործածելով : Քանզի սրառուց մը խնայածէր պէտք է ըլլայ , առնուազն 6 րէնս պէտք է ունենայ խնայուաթեան մնառուկը : Պէտք է նաև կողմնացոց գործածել գիտնայ :

Պէտք է տակարին շատ ուրիշ բաներ սորգի , ամէնքն ալ իլարմէ հրապուրիչ , բայց որց ամէնէն զեղեցիկներն են Աքաւուգներու «Պատերազմական պարը» և «Պատերազմական երգը» : Պատերազմի երգը կ'երգեն քալելու առեն , խազի մէջ , ժաղափի մէջ :

Ահաւասիկ արգ երգին բառերը .

Առաջնորդ — էլէն կծնեամու — կօնեամու
(Առիւծ մըն է)

Խումբ . — ինպօսպօս

Եահ արօ ! եահ արօ !

Ինպօսպօս

(Ոչ , առիւծէ առելի
բան մըն է . գե-
տացի մըն է) :

Պատերազմական պարին մէջ , սրառուգներան չըջանալիր , երբեմն լայնաւրզ , երբեմն սեղմանելով , հանգարտաքայլ երթարզվ կամ պատաւիկերզ , սատերզվ կամ կամ կծկած , էլէնկօնեամաի շեշտերազր կը հետեւի պետին բարոր շարժումներուն , որ , չըջանակին մէջոնքը , վայրի զոմեցի մը հետ պատերազմի մը փալերը կը ձեւացնէ , սկսեալ այն վայրկեանէն ուր անոր հետքը զատձ է մինչեւ զայն սպանեներու պահը . և այս միջոցին , երգը , նախցած , հետպհետէ յամր , խորհրդաւոր , աշխայժ , սպանական , սոսկալի , կատաղի կը գտանայ :

Tenderfootը , մէկ ամիսէն վերջ , եթէ պահանջուած պայմանները լրացնէ , Բ .

կարգի սքառուգին պատուանշանը կ'ընդգունի : Այդ վայրկեանէն անդոււ անդադար կ'աշխատի Ա . կարգի սքառուգը ՝ գիտէ լուսալ : Առ նուազն մէկ շիլին ունի խնայուաթեան մնառուկը : Կրնայ գործածել Մօսս հեռագիրը կամ թեւի հեռագիրը՝ մէկ վայրկեանի մէջ 16 տարի արտագութեամբ : Ճշգիւ զիտէ թէ ի՞նչ պիտի ընէ թեթեւ կամ ծանր արկածի մը , ազետի մը պահուն , շատարած արտօնուի մը մէջուեզ , երբ իր շարժը ամէն մարդ անզարծ կը մնայ . հրդեհի մը , խենդեցած ձիու մը , խղզուող մէկու մը պարագային , զիտէ ի՞նչ ընկելքը : Գիտէ ապուր շինել և ուրիշ մէկ քանի պարզ կերպարներ պատրաստել , ճագար մը մարքել և եփել , թռչուն մը վեռտուլ և խորովիլ : Կարսող է անախակ կարգարու քարտէն մը , հասկանալի կերպով գծերու յատակազիծ մը , անմիջապէս և առանց կոգմացոյցի ցոյց տալու ու և է ուղղութիւն , ծառ մը տապալել , տախոսի մը յդկել հետաւորութիւն մը , բարձրութիւն մը , քառակուսի երես մը , խումբի մը թուական սյժը չափել (25) 10 է վար որխաւաւմով մը : Վերջապէս կրցած է հրահանգել նարընձայ մը , որուն արգեցուցած է այն ամէն բան որ կը պահանջուի tenderfootէ մը :

Երբ Ա . զար կը հանի , սքառուգը պարտաւոր չէ հանգչելու . շատ կերպերավ կրնայ բարձրանալ տակաւին : Ամէնէն պատուարեր և նախանձը շարժող տիսդաներէն մէկն է «թագաւորին Աքաւուգը» տիսդարը : Այս տիսդարը կը չորհուի Ա . զասու այն սքառուգին որ , յետ քննութեան , առաջնորդի տիսդասին և հետեւեալ տիսդաներէն երեքին արժանացած է . վիրագարման , սրափողար , սիրլիս ,

հրացանաձիգ, նոռասատի, հեռագրադ. այս տիտղոսներէն խւրաքանչխրլին կապուած է մասնաւոր պատուանշան մը, թեզանիքին վրայ կարուած. թագաւորին Աքառուգի պատուանշանը միւս չորս մասնաւոր պատուանշաններուն վրայ կը կրին: Բացի այն քննութիւններէն որմէք թագաւորին սքառուգը լոխաղուին կ'արժանացընեն, կան բազմաթիւ նմանօրինակ գննութիւններ, բայց որմնց կրնան մասնակցիլ Բ. կարգի սքառուգներն ալ, այս վերջիններուն համար «արհեստական ձեռնհասութեամ պատուանշաններ» կան: Այս կերպով սքառուգները իրենց սպարապոյ ժամերուն կը սորվին կահագործութեան, փայտահարութեան, սալլագործութեան, կօշխակարութեան, պարտիզապանութեան, ևն, տարիերը:

Աքառուգեան խաղերուն մէջէն յիշենք շնորհագիր տանողչի խաղը:

Աքառուգը պէտք է հեռագիրը հասցնէ որոշեալ անգ մը, յեսայ իր թաղը մտնէ. միւսները, որմնը թշնամին կը ներկայացնին, պէտք է արգելք ըլլան անոր, թթղթասարը իրաւունք ունի ի գործ գնելու ամէն անսակ խորամանկութիւն: —Ուրիշ խոր մը: Աքառուգի մը աչքերը կը կոսկին և կը տանին կը մղն հեռու անգ մը. տանը կուտան կողմնացոյց մը և քարտէս մը, և պէտք է որ առանձին վերապահոյց իր անզը: —Ուրիշ խոր մը: Աքառուգմասզըրը կը պահէ թոշիբնակ մը որ մարդագետնին մէջէն eucalyptasի հոսով թաթաւուած է, և ոքառուգները պէտք է զանեն զայն:

Քաղից Յ. Թ. Հինդեւեն
(Եղակացութիւն՝ յաջորդ յօդուածով)

Խոպհր Կոլկժի «Տոմ», մարմնամարզական խումբը, կազմակերպուած Ա. Դույումճեամի կողմէ:

0 0 0 3 1 0 1 0 0 8 4 0 0 . 0 1 9 1 0 0 0 2 0 3 0

ՍԵՐԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՍԱԿԵՏՈՎ

(Ամենախոռուսած Յիւրիիկի համապատասխան ուսուցչիկություն)

Եւ ամէն ամէն օրիսըզ մէկու մը տղ-
ջիկն, մէկու մը քոյրն է և մէկու մը կի-
նը և մայրը պիտի ըլլայ: Եթէ գուն կը
պահանջես որ յարգեն քու մայրու, կինդ
ու աղջիկով, տարբական արդարութիւնը
կը պարտաւորէ քեզ ալ միւռնայն յար-
գանքով վերաբերիլ հանդէս ու բիշներու
կանանց: Ինչպէս որ կ'ոգէք որ ուրիշներ
վարութիւն ձեզի հատ, գուք ալ նոյնպէս
վարուեցէք անանց հէտ: Աւսափ թագ ամէն
կին, ամէն աղջիկ սրբուհի մը ըլլայ ձեզի
համար, զոր գուք կը յարգէք, սրպէս զի
գուք ալ իրաւունք ունենաք ուրիշներէն
պահանջելու միւռնայն վերաբերութիւնը
յարգած կանանց հանդէս:

Թողլ արհամարտին բարսր անմաքը, ու-
րմաք կը վարսեին կնոջ հետ երկիմասա
վիրառութէ նախագասութիւններավ, այդ
կարգի մարդիկը չեն գիտեր բարձր, աղ-
նիւ զուարձագումը որ կուսոց բարսու-
կան մարդուն ընկերակցութիւնը աղնիւ
կնոջ հետ, սրանք միեւնոցն առեն օգտո-
կար պիտի կրնան ըլլալ համայնքին, միու-
սին և համերաշխ գործելով։ Պատկը եր-
ջանիկ և նուիրական է այն առեն, երբ որ
հոն կը թագաւորէ արդարութիւնը և ա-
մուսինները միայն այն առեն կրնան ի-
րարու բուկ, առանց զիրար խարելու.
«գուն իմն ես, և ես քո կը» :

Կոյս մարդկն է որ իրաւունք ունի մա-

քուր անրիթ կնոջ. ան որ բացառապէս
էսպի մը կուտայ իր սէրը և միայն անոր
հետ սեսային կեանք կ'անցնէ, անիկա
միայն իրաւունք ունի պահանջելու անկէ
նոյն պարագանը թիւնը:

Եթէ զիսնայիք, սիրելի բարեկամներու, թէ սրչափ երջանկութիւն կը րերէ խակական խորանկ սէրը երկու տառւուններու միջև, սրոնք պարկեշա կեսնք վարած են, և թէ զուք խնդիրէննիզ կը խափանէք ձեր երջանկութեան ճամբան՝ եթէ չի կարենաք տաժամանակեայ կիրպով զապել ձեր կիրքերը: Յալոր զրկանքներուն գմուարութիւնը և կիրքերուն գէմ մըւած ծանր պայքարը պիտի վարձատրուի բխ բազատիկ: Երխոսասրգութեանս մէջ այդ երջանկութեան նախազգացումը եղած է խօ բարոյական պահանջման թեւն ու թիվունքը: Զեր ապազայ կնոջ վրայ մասածեցէք, երրոր տարակուանքները կամ մոլորութիւնը կը տիրանան ձեզի:

Եւ միթէ մոլորաթիւն մը չէ հասարակութեան մէջ այս այնչափ տարածուած սպորտի թիւնը, այսինքն, աղջիկները ձգել կատարեալ սնկիտութեան մէջ երիտասարդաց ազգեբակերպին վերաբերմանը :

Բայց հիմու գառնամիք մեր փորձամիք-ներու մէջ ինկած սարքեամբն, ոչ թէ նա-

խառնինքով այլ վշտակցութեամբ։ Եսախ և առաջ որո՞նք են անոր մարդեցուցիչները։ — իր կոնխանաս զգացումները, իր ապահոված ընկերներան խրամները, աղաստ, գրգուէ վէպերը, հանրավիճ առները, պահնիկները — մէկ խօսքով գէշ հասարակութիւնը։ Երխասարգ մարդը պէտք չէ մոռնաց որ իր ինկած բարեկամը, կ'ուզէ որ ուրիշներ իրմէ աւելի բռնըլուն, իր առջեւ նայն խկ կ'ապացուցանէ ասիկա։ Ըսկերոջ մարդութիւնը կը գրգովէ իր խոփձը և այս պատճառու խկ կը համոզէ զանի մարդութեան հրապարակներուն վրայ։ Ի բոլոր որսոէ կը խնդրիմ որ, ձենէ անոնք որ չեն կրցած դիմադրել վարժութեան մարդութեան, «գաղանի սրահել ձեր գժրադդութիւնը և չի փորձել ձեր զայրացած խիզձը հանգարանցնել, ուրիշներ ալ ձեր ոճրապործութեան մեղակից ըներզի, այլ ընդհականակը աշխատիլ օգնելու ձեր ընկերներուն, որպէս զի պահեն իրենց մարդութիւնը»։

Բայց ինչպէս պատճանած է տախիս, բռն կրթուած երխասարդը պէտք է զգայ ընական զօրեղ հակում մը զէպի մաքուր բարոյական կեանքը։ Ես գիտեմ որ, երխասարդաց մեծագոյն մասը անհնատուր կ'ըլլան մարդութեան գինավութեան մէջ։ Առաջին անկումը անոր մէջ կը կայանայ որ երխասարդը անմիջապէս կ'անդամարուծէ իր ամենասպազիսի բարայական զգացումը և ձգտումը։ Ալքօօլը սեռացին անհական թեան ամենագլխաւոր պատճառն է։ բոլոր ամենահաստատ զաղափարները և իր ապագայ կնոջ վրայ մասնելը, անսուականթեան կեանքը և առողջութեան վրայ անեցած հասեւանքները, պատճինաստութիւնը և պարասականութիւնը, ամէնը կը ակարաման ալքօօլէն և այն առաջին կիրքը իր ամենաստոր

յայտնութեամբ շուտ մը կը գրաւէ գըդրազդը, որ կէս գինավ վիճակի մէջ սէր կը կարծէ։ Միշտ գինամասնէն է որ հանրատան ձամրոն կը բռնին։ նոյն խկ ոչ իւալոր կոչուած գործածութիւնավ, ալքօօլը կը նախապատրաստէ տեւական վաստակողն սեռացին զրգուում, որով կը տկարացնէ մարդկացին արգաստուրութեան կարգութիւնը, մ'ձապէս կը կըրձանէ սեռացին կեանքի շրջանը և ընդհանրապէս կը կրծանէ երխասարդութիւնը ու կեանքը։ Ալքօօլը կը ներկայանց իրեւու գլխաւոր պատճառ սեռացին զգացման ախատաւոր յաւելման, անկարելի կ'ընէ լիալին առողջ, իմացական և ֆիզիքական սերունդի արգաստուրումը և կը հակազդէ բռնութեան ամենաբարձր նըրապատճերուն։ Գրեթէ բարայականութեան գէմ եղած բոլոր ոճրապործութիւնները կը կատարուին անոր ազգեցութեան առկա երեւան կու զոյ ամէն տեղ, ուզգակի կամ անուղղակի կերպով, բոցէ ի բոց կամ գաղտնի, իրեւու մարդկութեան չար հանձար մը։ Անկցի՛ ալքօօլը, պարոններ . . . , անկցի՛ երխասարդութեան մարդեցուցիչը, խէլչ սիրոյ կործանաբարը և առողջ սերունդի կատարիչը, անկցի՛ այդ թօնինը, որ գըդրազնական կը լիցնէ յիմուրանցները, հիւսնդանանցները և բանտերը, քանցնելով և այլանելելով առողջ հաստրամութիւնը, պատճառ կը զանայ ազգաբնակչութեան նուազացումին։ Վերջապէս նետնեք մեր վրայէն այդ սոսորնութեան զլթաները, հակառակ պարագային մարդկութիւնն պիտի սնչանաց։ Ո՞ն իմ երխասարդ բարեկամներու, գուք պիտի հասկացիք իմ կրակը, եթէ տեսած ըսպահք այն երխասարդները, որնը կը խօսանացին այնքան փայլուն յոցուր ու ա-

պագանիք, որոնք՝ յետոյ անդաբացած են պլքօսի սպաննիշ աղգեցութենէն և անոր հուսառիմ ընկերոջ, սեռային անսաւաշկութենէն։ Ի՞ւ անձնական փորձերով, ձեզի կրնացի ցացնել հարիւրներ, բայց անմար բխ բազառիկ են, սիրոս կը կըստուի երրոր կը մասմաւմ անմար վրայ։

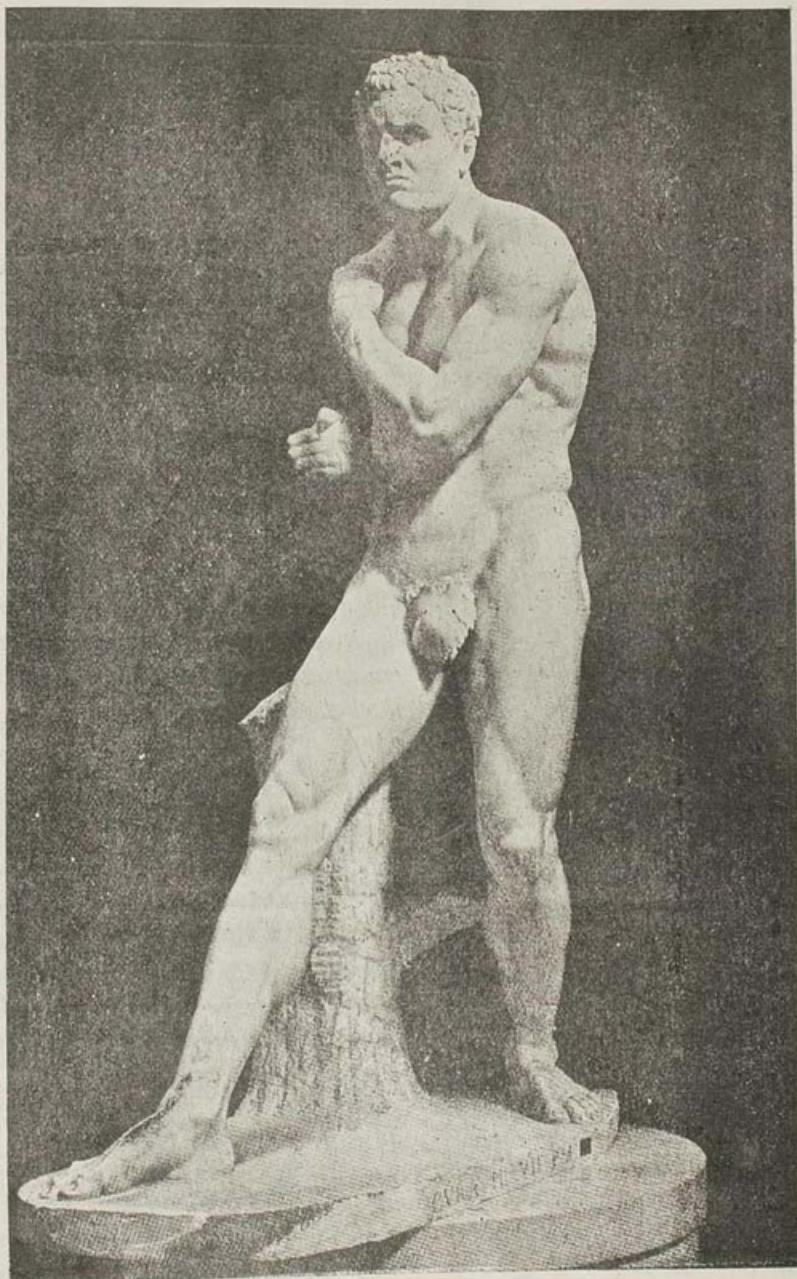
Սակայն ինչ կրիպոյ տաելէ վերջը մեր գերազգ անսաւոկ երխասարդին։ Զ'Յէ անմար, որոնք գերազգարար նոյն վիճուկն մէջ կը զանութիւն, բոէք, երր կը զնէք ձեռքիրնիզ ձեր որոշն վրայ, միթէ ձեզի այնպէս չի թուիր թէ կաւզէք կատիւ ձեր գարշանքին հետ, երր կը զոկիք կին մը, որ ձենէ տառչ հազարուոր ուրիշներ զրկած է և որը կը ներկացնեն մարգկութեան բարցական անկան ամենացարտուն ջտիանիք։ Միթէ չի զայրացու ամէն մարգ էակի մէջ տաղրող մաքուր անսաւական ձգաւամը, միթէ տափկա իրական երջանկութիւն է ը, և կամ ընդհակառակը՝ զուք պէտք էիք միծ ոյժ մը գործածել, սրակոս զի խզգեաք ձեր գարշանքը և խղճի ձայնը, անսաւակութեան անձնառուր ըլլարու հոմար։ Միթէ տափկա սրարզապէս տարցած ուրիշն ալեկածումը չէք, սեռային զզացման կարձ բանկիլը, որովհեան գուք այն առաջնորդնեն։ Տուքանիք անձնառուր է ալեկածումը, այլ պարզապէս կը զոհացնեիք ձեր զզացումները, և վերջը զուք չէք զգար զզար հանգարա երջանկութիւն, այլ զգահութիւն, բարցական

առնչանք։ Ասիկա շատեր ըսին ինծի։ Արթնցոծ զիտակցութեան տոչե, յատակ կը փացլի ըրածին բոլոր նուանութիւնը, գժրադղը անմիջապէս ինքովնը, կը ժողովէ և կը փախչի անսաւակութեան փացրին։

Աւաշին անզամ հանրացին տան մը կամ անսաւկ կնաջ մը ացցելութենէ վերագործին, երխասարդը չի յանդկնիր անմիջապէս իր առանը մանել, անիկա կը կենոց ուեմն տաջեւ, կործես թէ իր լուտանիքին բարցական մաքրութեան պահպանիք հրեշտակը կը խափանէ իր ձամրան։ Անիկա չկրնար մօրը և բոլորիրան աչքերուն մէջ նոյզիւ, իր հօրմէն կը փախչի, տափկա սպազութիւն չէ, ակարութիւն չէ, տափկա ծիծաղիլի չէ, որ տափկա խկական բնութեան ումն է, խղճի ձոյնն է որ կը հորոծէ զինքը։

Վերջը, իր խղճի ձոյնը խ'ոգդեց հումուր, անսաւակութեան երկարդ բացը կառնէ — նոր ուրազործութիւն։ Այսպէս տառիձանառարար բարցական զզացումը կը փիմանց, հոգւոյն յատակ շարժումները կը ակարանան և կատարուածը անուզգեցի կը մնայ։ Հայ մեզի նոր կանոն մը կը հանդիսանաց, — ծառ տաերի զիւրին է սաւածին անկամէն խոր տալ, քան թէ յոչորգներէն։ Փորձանքներու հետ պէտք չի խորզար, այլ պէտք է փախիլ անոնցմէ, բածու խորիրու խազ չէ, «իթէ առաջին բայլը զէպի անսաւակութիւն չէ առնուած, երկրորդը անսաւածելի է»։

(Եպունակիլի)

ԿՐՓԱՄԱՐՏԻԿԸ (Արձու)

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ

Գ.

Խոր գայրութերինքը կը դարպայնէ, յազուրգ կուտայ մանկան ընկերային կոմ աշխախտական բնազդին։ Շատ քիչ կը պատահի որ տղան մինակը խաղաց։ ան միշտ ընկեր մը կը ժնասէ մզւտն իր ներքին բնազդին։ Ահա՛ խաղերը սրճնք ամենէն համալի միջոցն են ընկերային բնազդը զարգացնելու։ Տղան իր ևսէն զուրս ելլելով կը սավրի ուրիշներուն համար ալ աշխատակ, իր ընկերները պաշտպոնուլ։ Ինք ամրազութեան մը մասը բլրով, կ'զգայ թէ՛ իր մէկ սիստէն ամրոցներուն է որ պիտի տուժէ։ Ակտէլ Աշոտալ կը յարէ։ «Անջորհք և անվարժ մանուկը ուղէ չուղէ պիտի աշխատի ուղղուիլ, որպէսզի տպատի ընկերներուն գյուղութենէն և նորէն ձեռք բերէ անոնց համակրութեննն ու յարգանքը։ Բնինահաճ, գիւղագրգիտ, խարգախութեան զիմու մանուկները հարկագրուած են ճնշել իրենց բնաւորաւթեան վաս գիծերուն վրայ, որպէսզի ընկերները զիւրենք չփառան խաղացներուն ըջանէն»։

Ուրիմն խաղը, աղուն եկարագին վըրայ մէծ ազգեցութիւն ունիւ։ — Արոտալ կը շարունակէ սապէս։ «Ամչկոտ, անձունի կոմ թմրած երախտաները, սրճնք խայտ կուտան հասակակիցներէն և կ'աշխատին չմասնակցիլ ընկերական խաղերուն, պէտք է ամէն կերպ խախտաւուել և գըրգիլ որ մօտենան ուրիշ մանուկներուն, պէտք է զանոնք զեկագրմալ, քաշընել, և այդ աւելի լաւ կը յաջողութ ընկել անոնց հասակակիցներուն, քան թէ հասակուորներուն կողմէ»։ Այս ծուրտիւնը

կը տեսնուի մասնաւորապէս նախակրթաւ բանի Բ. կոմ Գ. սարդիէն ուրեալ, որ նշանն է հետաքրքրութեան և կրտսի պահանութեան։ Ասոր պատճառ կրնայ ըլլուլ նաև մասնգի և հանգիստի պակասութիւնը։ Պէտք է զիսնալ թէ՛ այն աղան որ չի խաղար, ամենամեծ հաճոյքի մը զրիւտն է, կասարեալ գժրախա մընէ։ ան իր զարգացման նու մալ գրութեան մէջը չէ։ Ամէն կերպով պիտի աշխատուի այս ծուրաւթեան առաջքը ասնել, խաղը ամենուն հաճելի գարճներով, վասնզի ան ֆիզիքական անշարժութեան հետ աղան կը գատապարտէ մասային անշարժութեան։

Խոզին ամենամեծ հոգերանական օգուտը կը կայսնայ, կամին ամէնէն ոքանչելի մէկ կրթիչը ըլլուրուն մէջ։ Եւ մինք այս անսակէսավ անհամեստա աւելի պէտք ունինք խաղի, վասնզի մեր մէջ ամենէն աւելի կամին ունի է որ կը պակսի։

Արգարեւ թէ՛ մարմնամարզը և թէ՛ խաղերը մկաններուն հետ կամքն է որ կը զօրացնեն։ Մանաւանդ մարմնամարզը, որ աղուն ո՛յնքան հաճելի չէ, բաց գարձեալ կ'ընէ, որոշ նախառակի մը՝ իր առողջութեան պահապանան համար։ Խոկ խաղերուն մէջ ո՛րքան առիթներ կան կամքի զօրացման համար։

Ինչպէս ըստ, խաղի առուն աղուն մէջ կը տիրապետէ յալրավան եղիլու հաճոյքը, և այս հաճոյքին չըրկուելու համար իր բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները կը լարէ, աւելի չափ ո՛չ մէկ խոչընզոտի ու արգելքի, անարտաւնչ կը ասնի ամէն ցուեր նպատակին համելու համար։ չի յաւսահատիր ոչ մէկ բանէ, ահա՛ ինչ որ

պէտք է զօրաւոր կամք մը կազմելու համար :

Կամքի ուժեղացման անհամեմատ աւելի կը նպաստեն սրուները, որոնք խաղի տեսակներ են կրնանք լսել, բայց ուր մանաւորապէս նկատի տառուած է կամքի կրթութիւնը։ Տղան ի՞նչ յարատեւութեամբ փորձեր կ'ընէ այս ինչ կամ այն ինչ ձևովն որդուը կատրելու համար, և սրուները իրենց վասներովը մէկանգ ահագին կրթական արժեք ունին, սրուի մարդք կամի մարդ է անպայման, սրուով մեծցած ժողովուրդ մը կամքի տէր, նախաձեռնող ժողովուրդ մըն է անպայման։

Ամէնէն աւելի խաղին մէջ ակ'երեւայ տպան անհամականութիւնը, անոր մէջ նախաձեռնութեան ողին կը զարգանայ, յարձակող ու պայքարող կ'ըլլայ։ Բայց թոյլ տալու չէ որ պայքարը շատ յառաջանայ և իր ծայրայեղութեանը համար, վասն զի խաղացանելուն մէջ կրնան յանդուդն ու հանդուն կամ վախիսու ու թոյլ տղաքներ գանուիլ։ Վերջնաներուն միծ ուշադրութիւն պիտի գարձնենք, և երեք անոնց մէջ թոյլ չպիտի տանը որ վախի զգացում յառաջանայ, այլ պիտի աշխատինք այդ պակասութիւնները շակել, միշտ զանոնք քաջալիրելով և շատ յանդուդներուն եռանդին չափ մը գնելով։

Աւսուցիչը ազց կամքը, նախաձեռնութեան ոգին կը փացնէ եթէ խաղին մէջ անոնց գլխուն կենալով հրամայէ թէ՛ համ վաղեն, հոն վաղեն։ Ասիկա շատ մէծ սիսալ մըն է ուրիշ պէտք է խուսափիլ։ Նախ, ուսուցիչը խաղը կը բացարէ, և մէկ քանի խաղերուն ներկայ կ'ըլլայ, ինք անհամակեցնելով, բայց անդամ մը սովորելէ վերջ պէտք է տղաքը առանձին զղութիւն որ կ'ուզեն։

Եսյնպէս միծ սիսալ է երբ ուսուցիչը կ'ընտրէ անոնց պէտք և կամ խումբերը ինք կը բաժնէ, ո՛չ, տղաքը պիտի ընտրեն իրենց պետք, հոն պատուի ու արժանապատութեան իմնդիր կայ։ աղաքը պիտի վիտանան գնահատել խելացին ու ուժալը, տղաքը իրենք պիտի ընտրեն իրենց ընկերները, եթէ կ'ուզենք որ խաղը անոնց համար հետաքրքիր ու խանգամա ըլլայ։

Բայց երբ ուսուցիչը կը տեսնէ որ խաղը շատ թոյլ ու անհետաքրքիր կ'անցնի, անմիջապէս ինք ալ կը մասնակցի խաղին։ Ուսուցչն մասնակցութիւնը նոր եռանդ ու խանդավառութիւն կուտայ տղոց։ բայց անդամ մը այս եռանդը արթենցնելէ վերջ, ուսուցիչը պէտք է աշխատի կամոց կամոց իր մասնակցութիւնը նոր եռանդ զղութիւն և խաղէն քաշուիլ, գարձնել զայն ձգիլով տղոց։

Խաղը կը զարգացնէ նաև ուշարութիւնը։ Միթէ որ խաղին մէջ անհրաժեշտ չէ ուշադրութեան զօրաւոր լարում մը։ Տղան, խաղին մէջ իր հակառակորդին ո՛չ մէկ շարժումը իր ուշադրութիւնէն կը վրկեցնէ։

Աւրեմ, կը տեսնենք թէ խաղը ի՞նչ միծ կրթական արժեք ունի և մանկավարժութիւնը ի՞նչքան բան անի անկէ օգտուելիք։ Խաղին ֆիզիքական ու հագերանական ահագին պահանձները զիանալէ վերջ, գարձեալ անոր կարեւորութիւն չսալ և անտարբերի աչքով մը նայի, մասապ սերունդը ֆիզիքապէս ու բարյալէս փացնել ըսել է։

Խաղին կարգապահութիւնը

Խաղին կարգապահութեանը մասին մինչեւ հոս բան մը չըսի, վասնի կ'ուզեն անոր վրայ մասնաւորապէս ծանրա-

նալ։ Տղան, նախ խաղին մէջ է որ պիտի սովորի կարգապահութեան կարգ ու կանոնի հասպանդիլ։ Ամէն խաղացող, առանց դժբանաթեան պիտի ընդունի պիտին կողմէ իրեն տրուած պաշտօնը և պիտի աշխատի ամէն կերպով օգտակար ըլլու իր պաշտօնին մէջ։ Փետէն զատ, ոչ որ խաղացողներէն մէկուն պիտի ընէ դիտութիւն մը կամ յանդիմանութիւն։ Վերջապէս, ինչ որ խաղին կարգապահութիւնը կը խանգարէ, պիտի հեռացուի։

Խաղացողները, ուստիցիք կամ իրենց ընկերներէն մին դատաւոր պիտի ընտրեն, որ խաղին չպիտի մասնակցի, այլ ուշի ու շով պիտի հետեւի։ Եթէ խաղի պահուն բան մը խաղացանկերէն լաւ նշշմարուի և վէճի պատճառ ըլլայ, գտառաւորը անմիջապէս իր վճիռը պիտի տայ, զոր պէտք է անպայման ամէնքն ալ ընդունին առանց առարկութեան։ Այսպէսով է որ փերջ կը տրուի անհարկի վէճերու ու

կռիւներու որ մեր ազոց խաղերուն մեծ մասը կը գրաւեն։

Նոյնպէս, տղաքը խաղին մէջ պիտի սովորին իրենց պաղարիւնութիւնը պահել, շատ չյաւզուիլ ու չպառչտալ, և կոմ պղտիկ ցուի մը հետեւանդավով իրար չանցնիլ ու բոլորն ալ իր գլուխը չհաւաքել։ Եթէ մէկը չկրնաց խաղը շարանակի, անմիջապէս գուրս կ'ելլէ, և երբ չխաղացող ընկեր մը կայ, անմիջապէս անոր տեղը կը բռնէ։ բայց առանք պիտի ըլլան աննկատ, առանց վէճի, պիտին ու գտառարին համաձայնութեամբ։

Գնատակով կամ գործիքով խաղերուն մէջ լու է մէկ քանի գնատակ կամ գործիք տւելի անհնալ, անոնցմէ մէկուն կորաւած պահուն խաղը ըլլումիջուելու համար։ (*)

ՅԱՄԱՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵ

(*) Յաջորդ թիւով պիտի սրբնիք գորացական խաղերուն, պատկերներով։ Ա. Կ.

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՆԴԵՐԻՆ

Հայկական Բ. Աղիմքրիսկունի՛ մրցումներուն մէջ, Մարթէն էֆինոսի Յակոբեան մասնաւոր մրցանակ մը առնմանաւ է մէկ մզն վագքի յաղթականին ու Գարւուս էֆ։ Կիւլպէնկեան ալ մրցանակ մը՝ կէս մզն վարի յաղթականին։

Պատի՛ւ որեմն անոնց, որոնք կ'ուզեն պատուել արժանիքը։

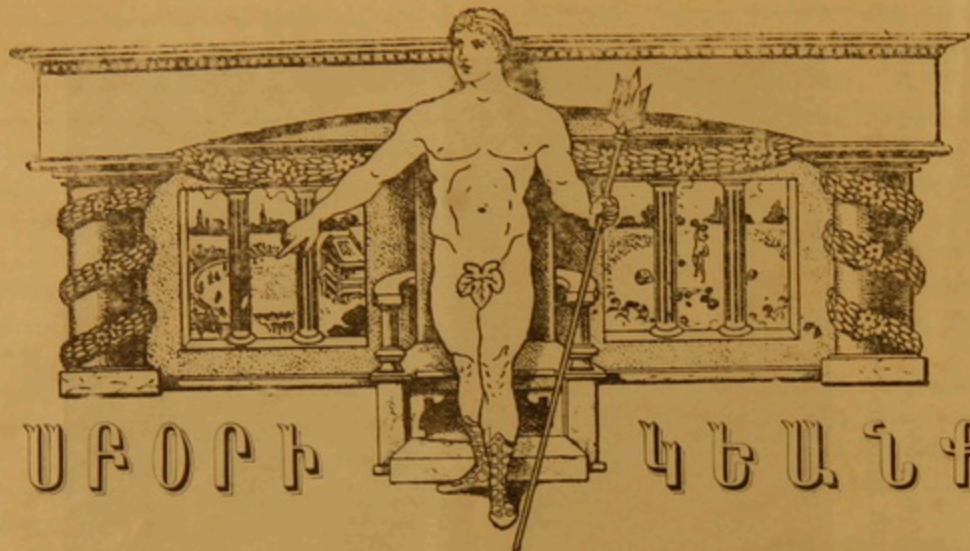
ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Ակիւտար՛ Տիկնանց ընկերակցութեան և Յառաջդիմասիրաց միտթեան կողմ։ Կողմակերպուած գաշտանդէսը տեղի պիտի անհնաց ի Մեծ կզզի, կիրակի, 17)Յ0 Յունիու։

Թուրքիայի մեջ Շռլէսական գրութեամբ մարզիներու խումբը մը
(Ուղարկին առջև հաստողն է Ակւեմ Սուրբ պէտք, ու Երկրորդ կարգին վրայ մէջանեց է
Շ. Քրիստոնէ)

ԶԱՅՆ ՄԸ ԻԶՄԻՐԷՆ

Պատ . Յանձնախումբ

Հայ Աղվոմրիական խաղերու
կ . Պալս

Հայ Արտորդաց Ակումբի մարմարարազական ձեւովը իր անկեղծ մազթանքները կը գրիէ . Հայկական Աղվոմրիականի յաջողութեանն համար : Մրասպին կը ցաւինք չկրասլ մասնակցենաս այս տարի , բայց ամէն յօյս ունինք որ մօտ ապագային կարելի պիտի ըլլայ տեսնել Պօրոյ և Խոմիրի երիտասարդութիւնը կողք կողքի մրցման գաշտին վրայ :

Ձեր չանքերը ամերողչ հայ երիտասարդութեան զնահատման արժանի են :

Հաճեցէք ընդունիլ , յարգելի Պարոնայք , մեր անկեղծ արտարագտութեանն հուսատիքը :

Ձերդ յարգանոք Ակրտէ՛ ԵԱՐԻՑԵԱՆ :

Իզմիր , 16 մայիս

Հ . Ա . Ակումբի Մարմ . ձիւղի

ՈՊԱՄՐԵՎԱԿԱՆ ԽԱՐԴԵՐ ՊԱՐՏԻՉԻՉԱԿԻ ՄԵԶ

Պարտիզակի Բարձրագոյն վարժարանին մէջ վերջերս տեղի ունեցած են տառնը չորս տարեկանէն վար տղայոց մըրցամները . ինչպէս կը տեսնաւի արգէն այդ փոքր արջիքները անցիալ տարուան վրայ շատ զգալի ու յուստառ յառաջդիմութիւն մը ըրած են : Ահաւասիկ մըրցամներան արգիւնքները , առաջին ենազներուն անուններով , ու բազզատութեան համար անցեալ և ներկայ տարուան բէքորներով :

Ցիսուն եաւտա վազի

Ներուէս Ալթունեան 6 2)Յ երկվայրկեան . (անցեալ տարի 8 երկվայրկեան) :

Քառորդ մզնն վազի

Արամ Գունառութանեան , 72 4)Յ երկվայրկեան . (անցեալ տարի 90 4)Յ երկվայրկեան) :

Կհս մըրճ յաղել

Արտամ Գունստուրածեան, 3 վայրկեան
53 2)Յ երկվայրկեան, (անցեալ տարի 5
վայրկեան 4 երկվրկ.):

Կհս մըրճ յաղ

Արտամ Գունստուրածեան 2 վայրկեան,
4 2)Յ երկվայրկեան, (անցեալ տարի 5
վայրկ, 4 երկվայրկ.):

Սիրաւասի նեշել

Վահան Գանիէլեան, 60 սոտք 6 ինչեղ:

Զօդով յատկել

Վահան Գանիէլեան 7 սոտք, (անցեալ
տարի 6 սոտք, 8 ինչեղ):

Կեցած երկարուրին յատկել

Արտամ Արէլեան, 8 սոտք 3 4)2 ինչեղ.
(անցեալ տարի 6 սոտք 8 ինչեղ):

Երկարուրին յատկել (մել յաղ)

Արտամ Արէլեան, 4(սոտք 4 4)2 ինչեղ.
(անցեալ տարի 43 սոտք 4 4)2 ինչեղ):

Երեկ յաղ յատկել

Յ. Սահեփանեան, 33 սոտք, (անցեալ
տարի 30 սոտք 4 4)2 ինչեղ):

Բարձր յատկել

Արտամ Արէլեան, 4 սոտք, 4 ինչեղ.
(անցեալ տարի 4 սոտք):

Անտարակոյս 44 տարեկանէ վար որ-
պայսց համար շատ լու բէքօրներ են և
մենք զիրենք չնորհառորել միայն կըր-
նանք իրենց այդ գեղեցիկ տրդիւնքնե-
րուն համար, ինչպէս նաև իրենց մոր-
գիչը և վարժարանին տնօրէնութիւնը,
այն ջանքերուն համար զորս չեն խնայեր
ի գործ դնել ի նպաստ տպագույ Հայ ե-
րիստուրդութեան մարմնական կաստա-
րիւթեան և գեղեցկութեան:

Եթէ օրինակները վարակիչ են, թող
ուրիշ վարժարաններ օրինակ առնեն:

ՅՈՒՆԱԿԱՆ

ՄԵՅԱՄԵՐՆԵՐԻ ԼԳԱՐԻԹ ՄԵԶ

Անցեալ թղթակցութեամբո խմացու-
ցած էի, ընդհանուր գծերով, «Բանիօ-
նիու» ի գաշտային մրցումները, ներկայ
թղթակցութեամբրա այս մրցումներուն շա-
հողները և ռեօրդները կուտամ։
ԿիրԱկի 22 ԱՊ Խ. (Հ.Ց)

Սիրաւասի նեշել (Հեղենական ձեւ)

Ա— Գ. Զախարիս 32,05 մէթր
Բ— Ն. Անտրէստաբիս 28,33 »
Գ— Գ. Կրօսումնիսիս 27,48 »

409 Վայֆ միոր

Ա. Ա. Մայլրօթէրիս 56 4/5 երկդր.
Բ. Յ. Քրիստոսուլո 57 4/5 »
Գ. Գ. Անդօնիօ

Երկարուրին յատկել

Ա. Ն. Անտրէստաբիս 6,60 մէթր
Բ. Գ. Կօնտրոս 6,47 »
Գ. Գէորգ Յարէթեան 6,43 »

Երկար նեշել

Ա. Գ. Զախարիս 11,40 մէթր
Բ. Ն. Անտրէստաբիս 10,75 »
Գ. Գ. Սփանասոս 9,67 »

Բարձր յատկել

(4 Աւաշին)

Ն. Անտրէստաբիս 4,55 մէթր

Կ. Ալէվրոս » »

Գ. Կրօսումնիսիս » »

Գ. Զալումիս » »

(4 Երկրորդ)

Գ. Կօնտրոս 1,50 մէթր

Ն. Բանայօթօփուլո » »

Ա. Պալինտիրիսիս » »

Գ. Բիսանիօս » »

			(2 Երկրորդ)	
Չողով բարձր. ցատկել				
Ա. Ա. Զաֆիրիստիս	2,90	մէթր	Պ. Կօնսորան	4,2) մէթր
Բ. Ա. Անթօնիո	2,80	»	Ե. Սփանտոս	» »
Գ. Պ. Քաւէլմիստիս	2,70	»		
—				
Նիզակ նետել			Նիզակ (Հելլենական ձև)	
Ա. Ն. Պոմժէստիստիս	42,92	մէթր	Ա. Փ. Փաթէստիստիս	36,35 մէթր
Բ. Ն. Անտրէստառքիս	42,11	»	Է. Լ. Ավելիոնիոթիս	34,41 »
Գ. Գ. Աքուրիտիս	39,96	»	Տ. Միստալուտիս	32,02 »
—				
Արումբներու վազի				
Ա. «Բելօփո» Ակումք 3 վրկ. 55 2/5երկիր.			Երկի ժայլ ցատկել	
Բ. «Բանիօնիոն» »			Ա. Անտրէստառքիս	43,80 մէթր
Գ. «Ալբիլոս» »			Է. Մարտէլաս	43,25 »
—			Պարապետ Յավհաննէսեան	42,82»
1500 Վազի մեր				
Ա. Ն. Բէրիֆանիտիս 4 վրկ. 48 3/5երկիր.			Մրգելի վրայի ցատկել	
Բ. Տ. Նուլովիտլոս 4 վրկ. 58 4/2երկիր.			(110 մեր)	
—				
Գոտեմարս				
(քերծաւ) Ա. Գ. Սիմիրիոթիս			Ա. Պ. Կօնսորան	18 4)2 երկիր.
Բ. Փասլիտօփուլոս			Բ. Գ. Կրօսօմանիտիս	
—			Գ. Ն. Ղավրիստիս	
(միջակ) Ա. Ն. Սթամմթիստիս				
Բ. Ե. Ալէքսոփուլոս				
—				
(ծամր) Ա. Ն. Անտղնոսթօփուլոս			Մկաւառակ	
Բ. Գ. Զախուրիս			(Ազատ ձև)	
—				
ԵՐԿՈՒՆԱԲԹԻ ԱՊՐԻԼ 23			Ա. Գ. Զախուրիստիս	34,33 մէթր
Բարձր. ցատկել (Առանց վազելու)			Բ. Ն. Անտրէստառքիս	28,53 »
(չ Առաջին)			Գ. Գ. Կրօսօմանիտիս	26,66 »
—				
800 Վազի մեր				
Ա. Պ. Փէրիֆանիքիս 2 վայր. 20երկիր.				
Բ. Ե. Մաքարօնիտիս				
Գ. Տ. Մասրօթիրիս				
—				
Քար նիշել				
Ա. Ն. Անտրէստառքիս	16,07	մէթր		
Բ. Ն. Անտղնոսթօփուլոս	14,97	»		
Գ. Ե. Սփանտոս	14,65	»		
—				
192 Վազի մեր				
Ա. Պ. Կօնսորան	23 2)3 երկիր.			
Բ. Գ. Կրօսօմանիտիս				
Գ. Լ. Մարտէլաս				
—				

5000 Վազի մեր

Ա. Պ. Փէրիֆաննաքլս 17վայր. 523) 5երկ.
Բ. Տ. Փուլօփուլոս

2000 Եթեթշպթի 25 ԱՊԹԻ
Երկայնուրիսն ցատկել
(կանգնած)

Ա. Ե. Լօրէնսիկ	2,94	մէթր
Բ. Ե. Փիսանսոս	2,87	»
Գ. Ե. Սփանսոս	2,84	»

10,000 Վազի մեր

Ա. Հ. Սաքէլարօփուլոս 35վրկ44 4) 5երկվ.
Բ. Գ. Փուլօփուլոս 47վրկ48 4) 5երկվ.

100 Վազի մեր

Ա. Ե. Կրօսօմանխտիս 11 4) 5 երկվ.
Բ. Ե. Մարսէլսոս
Գ. Ն. Անտրէտառաքլս

Մրցումներ. ինչպէս կերեւի՝ Յ օր տեւեցին, և եղած recordները ցոյց կուտան թէ որքան կարեւոր տեղ մը ունի իզմիրը թուրքիայ մարմնամարզական կեանքին մէջ. սա պարզ է թէ սամրադ թուրքիայ ամէնափայլրւն մրցումները տեղի կունենան իզմիրի մէջ և սուացուած recordները պատիւ. կը բերեն իզմիրցին, բայց եթէ ցաւալի պարագայ մը որ կայ՝ այն ալ Հայոց չափազանց տկար մասնակցութիւնն է այս մրցումներուն մէջ. ամերող 76 հոգի մասնակցողներուն մէջ միայն 4 Հայ կար և որոնցմէ միայն 2ը կարողացան երրորդ մրցանակ շահիւ. Անշուշտ ամէն արդիւնք իր բնական պատճառը ունի, և ներկայ պարագային մէջ այդ բնական պատճառը կը ներկայանայ իզմիրի հայութիւնն անտարբեր վերաբերումը և հայ գպրոցներու լու մարմ-

նամարզական ուսուցիչ մը չունենալը ու եթէ այս երկու արգելքները վերանան, առարակոյս չմնար թէ Հայը միմիայն իր բնական յատկութիւններովը իսկ կարող պիտի ըլլայ, պատուաւոր տեղ մը գրաւել յունական այս մրցումներուն մէջ:

ԻԶՄԻՐ

ՄԿՐՏԻՉ ԵԱՆԸՂԵԱՆ

ՄԱՀՄԱՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲ ՄՀ

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱԿՈՅ ՄԱԶ

Նիկոմիդիոյ մէջ Հ. Յ. Դաշնակցութիւն նախաձեռնութեամբ կազմուած է «Աթլատ» անուն մարմնամարզական ակումբ մը, ու անդուսոյն մէջ պէտքը այնքան զգալի էր որ առաջին առթիւ լակ բաւական թուով երիտասարդներ և տարեցներ անգամ արձանագրուելով ոկած են գոտիերուն և մարզունքներուն հետեւիլ:

«Աթլատ» ցարդ կազմուած ակումբներւն բաւագոյներէն մին է, որպէս հետեւ ան չի սահմանափակուիր միայն այս կամ այն խոզին շուրջը, այլ հաւասարապէս կը հետեւի կանոնաւոր մարզունքներու, նշանաւութիւնն փորձերու, սուսերամարտութիւնն, ֆութազոլի, կռփամարտութիւնն եւայն:

Աւելարդ կը համարինք Նիկոմիդիոյ երիտասարդութիւնը չնորհաւորել իրենց այդ գեղեցիկ ձեւնարկին համար, արդէն չորրուսութիւնը իրենց գործին մէջնէ, ու մենք ումէն յոյս ունինք որ պիտի չաման իրենց այդ գեղեցիկ և օգտակար գործով շրջակայ գիւղերն ալ վարսկել ունենալու համար իրենց նմանօրինակ ակումբները:

ՏԱՐՅԱԿԱԿԱՆ ՄԵՋՈՒՄՆԵՐԸ

«Տարք» Հայ Մարմանամարզական միութեան 1912 տարւուց տարեկան ընդհանրամասները կատարուեցան Մայիս (6) 1913 կիրակի, Գառաք գիւղի իւնիօն Քիւաղի դաշտին մէջ, տեղի ունեցան

100 հարտա վազի —

Ա. Պօղոս Շապոյեան

Բ. Յակոբ Պալթաեան

1)4 միրն վազի —

Ա. Պօղոս Շապոյեան

Բ. Զարսիայր Այձեան

1)2 միրն վազի —

Ա. Կարասպետ Պօյաձեան

Բ. Եղիշէ Քաջունի

1 միրն վազի —

Ա. Կարասպետ Պօյաձեան

Բ. Տիգրան Խաչատրյան

Գուման նետել —

Ա. Լեւոն Յակոբեան

Բ. Վահրամ Մատթէոսեան

Այսաւոսկ նետել —

Ա. Լեւոն Յակոբեան

Բ. Վահրամ Մատթէոսեան

Բարձր. ցատկել —

Ա. Լեւոն Յակոբեան

Բ. Սիմոն Պապիկեան

Երկայն. ցատկել —

Ա. Լեւոն Յակոբեան

Բ. Պօղոս Շապոյեան

Առաջնաները սատցան ոսկեզօծ արծաթէ, խոկ երկրորդները արծաթ մետաղներ :

—o—

“Պ Ա Լ Թ Ա Լ Ի Մ Ա Ն .. ի Խ Ա Խ Մ Բ Ի Կ Ա Բ Ա Խ Թ Ի Կ Ա Բ”

Հառաստի ազրիւրէ կիսամանց թէ Հայկական Աղիսմբարկանէն վերջ աեղի ունենալիք եղեւութիւններէն մին պիտի ըլլայ նաև նախորդ Պալթա Ավման, ի այնքան փայլուն խումբին վերակազմութիւնը :

Յաջուռութիւն կը մաղթենք, և միւս խումբերուն ալ ... զգուշութիւն՝ շատ կօլ չուտելու :

ՑՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

Մայիս 13ին Գասուը-զիւղ միւնիօն Գըլլուպի դաշտին մէջ ֆութալի մրցում մը տեղի ունեցաւ Տարքի և Արտաւազդ Ա. Դ միջնւ, առաջինը 3 կօլով յաղթեց :

ՄԱՐՄՆԱՄՄԱՐՁ ՆՈՒԻՐՈՂՆԵՐ

Ազէքսանդրիայէն Տօքթ . Մ . Ժամկոչեան տարեկան մէկ օրինակ «Մարմառարդ» կը նուիրէ կիսուրիոյ Արտավազ վարժարանին :

* * Տիար Յարութիւն Խուպեսէր տարեկան մէկ օրինակ «Մարմառարդ» կը նուիրէ Թալասի Խուպեսէրեան վարժարանին :

ԷՏԻՐՆԵԼՑԻՑԻՆԵՐՈՒԽԻ

«Մարմառարդ» է Էտիրնէի գործակալն է Տիար Մկրտչի էրական, որուն պէտք է յանձնել բաժնեգինները :

Պատաս. Տեսորհ

Կ. ՈՒՆՃԵԱՆ

Տարասի

Կ. ՊԵՂԻՉԵԱՆ

Արդիիմ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Արտօնաշր

ՀԱԿԱՐԾ ՔՐԻՍԵԱՆ

ԿԱՐԴԱՑԵՔ ՊԻՏԻ ՈՒՃՈՎՆԱՔ

Ինչո՞ւ կը յամսոիր կարծելու թէ ամէն մորդ անպատճառ հիւանդ ըլլոլու առնմանուած է, բայց առնկէ աւելի ինչո՞ւ կը պնդէք թէ մորդ իր առողջութիւնը վրայ առէ վերջ անպատճառ բժիշկներու կողմէ յանձնաբարուած գեղերով միտյն կ'առողջունայ:

ԱՍԻԿԱ ՍԻԱԼ Ե

Որովհետեւ մենք պատրաստ ենք ապացուցանելու թէ զանազան հիւանդութիւններ կարող են մարզանի, ցրաբուժութեան, բացօդեայ կեանի և մանաւանդ մարզանի զանազան ձևերով բուժուի:

Չեր առողջութեան, եղանակութեան և ապազային համար փոխեցէք այդ կարծիքը:

Առողջ մարդիկ հետեւելով մեր հրահանգներուն, մինչեւ վեց ամիս իրենց ուժը կրկնապատկուած պիտի տեսնեն:

Մարմանան սկզեւրինեներ ունեցողներ մեծապէս պիտի օգտուին:

Իսկ անմարտութենի, փորհանութենի, պնդութենի, պաշարինութենի, ցիվերու ևրարութենի, բոյերու ևրարութենի, անբնութենի եւն. տառապողներ պարզապէս իրենց բուժութելը հրաշք պիտի նկատեն, այնքան պարզ և գիւրին պիտի ըլլայ տախիս:

Նիւարներ կը զեցունենի, զերեր կը եթենցունենի:

Ահաւատիկ առանք մէկ մասն են այն առօրհեայ տկարութիւններուն սրոնցմէ վրատահ ենք թէ շատեր կը տառապին:

Ինչ հիւանդութենի այ տառապի, առանց յապաղելու գրեցէք մեզի, մենք մեր մասնաւոր բժիշկները ունինք, որոնց խորհուրդով, եթէ ուեէ մէկը անբուժելի նկատուի, կրնայ վաստահ ըլլալ թէ իր հաւատքը չպիտի շահագործուի, որովհետեւ այն հիւանդները զորս բուժել յանձն կ'առնենք անպատճառ:

ՊԻՏԻ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Խոկ միւսները պիտի մերժենք սոսանձնել:

ԲԱՆ ՄԸ ԶՊԻՏԻ ՎՃԱՐԵՔ

Եթէ պարագային համեմատ, Մարմանարզի 5-10 նոր բաժանորդ գտնէք, այդ պիտի ըլլայ ձեր ամբողջ վճարածը:

Մի դանդաղիք, այսօյ խակ գրեցիք, որովհետեւ թերեւս վաղը շատ ուշ ըլլայ:

Բոլոր մանրասատնութիւնները ձրի:

MENS SANA, IN CORPORE SANO ԱՄԵՆՈՒՄ ՄԱՐՄՆԱՄՐՁԸ

Լ. Ժ. ՔԻՒՄԼԻԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ԵԶՆԻԿ ՔԱԶՈՒՆԻ

Կը խօսի տղայոց, կանանց և այրերու մարդանքներուն մասին, բացատրական պատկերներով։ Գինն է 6 զրուց, փոստայի ծախսով 7 զրուց։

Կեդրանաւեղին է «Մարմնամարդ»ի խմբագրատունը։

ԱՄԵՆ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՄԱՆՉԵՐՈՒՆ ԵԽ ԱՇՋԿՆԵՐՈՒՆ

Ա. Հ. Ա. Զ Ե Բ Գ Ի Բ Ք Ե Բ Բ Ը

Ինչ պիտի կ զիմնայ դերափի մանց մը, ու ինչ պիտի զիմնայ դերափի աղջիկ մը։

Առանք առաջին մասը կը կազմեն «Ամեն Տարիքի Առաջնաշարդը» մասենաշարժին որ հետզինուէ լոյս պիտի տեսնէ, իւրաքանչիւր հոտորի զինն է 7 զրուց, գուշտի հոտոր 8 զրուց։ Գիմել «Մարմնամարդ»ի։

Ե Փ Բ Ա Տ Գ Ո Բ Շ Ա Կ Ա Լ Ա Ի Թ Ի Ի Ն

Պապը Ալի ձառհափի, թիւ 72.

Գրառուն և Թղրավանաւուուն

Գրական և գպրացական գրքերու յանձնաթրարութեանց արտգ արտքում և միակ կեդրանը՝ Եւրոպական թերթերու և հանդէսներու, ինչպէս նոն նուզօթէ քարթ բռուգաներու և գրենական պիտոյքներու։

